

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUČIČEVA ULICA 6 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izhaja vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 12.— R.
EKSKLJUCIVNO ZASTOPSTVO na oglaševanje in izdajanje: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO
Razdeli pri poštno inšpekciji: Ljubljana št. 10-321
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

L'eroica lotta della prima armata

Con indomito valore continua a resistere — La proposta avversaria di resa respinta — 22 velivoli nemici abbattuti

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica in data di 12 maggio il seguente bollettino nr. 1082:

Schierata ancora sulle posizioni a sud della penisola di Capo Bon raggiunta alla spalla dalle truppe avversarie provenienti dal nord e martellata dall'aviazione la nostra I. Armata, contro la quale si sono anche ieri frantumati gli attacchi dell'ottava armata britannica, combatte strenuamente con i suoi reparti italo-germanici e contrattacca con indomito valore.

Una proposta di resa, avanzata dal generale Freiberg, è stata respinta dal generale Messe, comandante della prima armata.

Truppe dell'asse, ultimate le munizioni, hanno dovuto cessare la lotta.

Catania, Marsala, il territorio di Trapani e l'isola di Pantelleria sono state bombardate da formazioni di quadrimotori: notevoli danni a Catania e Marsala.

Colpiti dal tiro delle batterie contraeree otto velivoli precipitarono in mare; due a sud di Catania, uno a Mazzara del Vallo (Trapani) e cinque a Pantelleria; altri 14 apparecchi risultano abbattuti in duelli aerei: nove dalla caccia germanica e cinque da nostri cacciatori.

Le vittime finora accertate delle incursioni indicate nel bollettino odierno ascendono a 150 morti e 300 feriti a Catania, quelle fra la popolazione di Palermo, per il bombardamento del giorno 9 sono saliti a 210 morti e 421 feriti.

Iz „Odredbenega lista“ PNF Izmenjane straže

Slavno padli hierarhi — Imenovanje zveznih tajnikov — Novi predsednik Dopolavora — Obred pri izmenjavi straže

Rim, 12. maja. s. »Odredbeni list« PNF objavlja:

V izvrševanju svoje dolžnosti Italijanov in fašistov so junaško padli v borbi Giuseppe Avenanti, prefekt Kraljevine, ranjeni skvadrist, bivši zvezni tajnik; Gino Fanutti, šef glavnega stana zveznega poveljstva Gila v Aostii; Giuseppe Florani, zvezni inspektor iz Trenta; Albino Mattoccia, član direktorija fašista v Roccamassimi; Giovanni Locatelli, šef skupine fašista v Grassublu (Bergamo).

Stranka, kateri so zvesto in pošteno služili, dviga prapore v ponosni poklon na njih spomin.

Izmenjava straže se ne bo več vršila v gledališčih in zveznih dvoranh ob navzočnosti zastopnikov oblasti. Izmenjava straže se bo izvršila pred svetiliščem padlih. Navzočni bodo: prefekt, zvezni direktorij, direktorij fašista, en zastopnik družin padlih fašistov, en zastopnik družin padlih v vojni, pohabljeni in ranjeni ter oddelek obnove Gila. Pred to postrojbo in sredi nje bo odhajajoči zvezni tajnik, ki bo pozdravljal Duceja, izročil novemu zveznemu tajniku svoje pošto. Novi zvezni tajnik bo sprejel pošto ter bo ponovno pozdravil Duceja. Oba zvezna tajnika bosta položila lovčev venec pred svetilišče. Poklonitev bo spremljalo bobnanje. Izrečen ne bo noben govor.

Imenovanje zveznih tajnikov

Imenovani so za zvezne tajnike v Milano Antonio Agheho iz Visceglia, rojen 1903, vpisan v PNF od 30. 3. 1919, skvadrist, član direktorija fašista v Milano, podtajnik fašističnih sindikatov v Milano, generalni tajnik zveze poljedelskih devalcev v Milano, poročnik bersaljerov, prostovoljec v Italijanski Vzhodni Afriki in v sedanji vojni Odlikovan za vojaško hrabrost in član narodnega direktorija.

Za zveznega podtajnika v Milano Giulio Magnoni, rojen v Milano leta 1915, vpisan v PNF od leta 1937, prihajajoč iz mladinskih organizacij, vojni prostovoljec v Severni Afriki, ranjen pohabljenec in vojni invalid, odlikovan s srebrno kolajno za vojaško hrabrost, doktor političnih ved in bivši narodni inspektor GUFa.

V Benetkah Alessandro Bonamici, rojen v Albaredo d'Addige leta 1903, vpisan v Stranko od 1. 1920, skvadrist, major bersaljerov, prostovoljec v italijanski Vzhodni Afriki, bivši zvezni tajnik v Veroni in bivši generalni podpoveljnik GILA, inspektor PNF.

V Goriziji Antonio DeSte, rojen v Trstu 1909, vpisan v PNF od 23. 3. 1928, prihajajoč iz mladinskih organizacij, vojni prostovoljec v Španiji in v sedanji vojni, odlikovan z bronasto kolajno za vojaško hrabrost, doktor gospodarskih in trgovinskih ved, bivši podtajnik GUFa.

V Siracusi Glangiacomo Foggacia, rojen v Milano leta 1899, vpisan v PNF od 23. 8. 1922, skvadrist, konzul Milice, bojevniki v vojni 1915—1918 in v sedanji vojni, bivši zvezni tajnik v Misurati in Novari ter komisar fašista na Krfu.

V Beneventu Enrico Marinaro, rojen v Beneventu leta 1896, vpisan v PNF od 11. 10. 1922, višji oficir Kr. vojske in Milice, bojevniki v vojni 1915—1918 in v sedanji vojni, odlikovan z dvema bronastima kolajnama in z dvema vojnima križema za

Le divisioni inglesi e americane che, dopo lo sfondamento del settore settentrionale del fronte tunisino, si sono spinte sulle strade e sulle piste verso sud per sfruttare il successo e concludere velocemente la campagna africana hanno urtato ancora una volta in un accanita resistenza contro la quale si sono infranti finora tutti gli sforzi. E la prima armata italiana che, accesa di inflessibile spirito combattivo dal generale Messe suo comandante fino all'ultima fante strenuamente lotta. Serati su nuove posizioni, animati dalla sola ardente volontà di resistere fino all'ultima cartuccia i combattenti della Libia, del Mareth, dell'Akkarit di Tahrana; i combattenti che hanno più volte arrestata e esaurita l'ottava armata di Montgomery hanno inflessibilmente deciso di contrastare fieramente al nemico: fino in fondo. L'ultimo successo. L'avversario ha già inviato parlamentari ad offrire la resa. I parlamentari sono ritornati alle loro linee recando il fiero diniego. L'armata, isolata dal mare senza comunicazioni con gli altri centri di resistenza, naccorto di munizioni e di viveri — con acqua scarsa — riceve solo di volontà e di virtù militare ha dato la degna risposta: resistenza ad oltranza. I soldati della prima armata oggi combattono l'estrema battaglia quella dell'onore. La battaglia che non difende città alture o fortezze, ma difende le eroiche tradizioni guerriere della nostra Italia. I combattenti della prima armata offrono soprattutto, con sublime dedizione l'ultimo tributo della fedeltà italiana all'Africa: lasciano sul suolo sacro ai nostri destini il cruento pegno del loro sangue generoso: arra sicura dell'immancabile ritorno.

vojaško hrabrost, doktor prava in gospodarskih ved, bivši zvezni podtajnik. V Vercelliu Chiarissimo Quaglio, rojen v San Urbano d'Este leta 1908, prostovoljec in v španski vojni, kjer je bil ranjen, prostovoljec v sedanji vojni, odlikovan z dvema bronastima kolajnama za vojaško hrabrost, bivši zvezni tajnik v Ragusi, doktor prava in gospodarskih ter sindikalnih ved. V Rimu Alessandro Ratti, rojen v Neaplju 1. 1905, vpisan v stranko od leta 1920, skvadrist, prostovoljec v Italijanski Vzhodni Afriki in v sedanji vojni, odlikovan s srebrno kolajno za vojaško hrabrost, sedanji zvezni inspektor v Rimu, doktor medicne.

V Bresciji Vittorio Tattara, rojen v Bassano Grappa leta 1897, vpisan v PNF od leta 1920, ranjen fašist, bojevniki v vojni 1915-18, prostovoljec v sedanji vojni, odlikovan.

V Reggio Calabria Alberto Zaccarini, rojen v Casola Valsenio leta 1896, vpisan v PNF od 4. 12. 1920, skvadrist, prostovoljec v Italijanski Vzhodni Afriki, v Španiji in v sedanji vojni, odlikovan z dvema srebrnima kolajnama in tremi bronastimi kolajnami za vojaško hrabrost, bivši podšef štaba GILA.

Premeščeni so zvezni tajniki Dimareto Ermanno iz Agrigenta v Rieti, Candrini Mario iz Catanzara v Agrigento, Saltamachia Giuseppe iz Matera v Enno, Pascoatto Arduino iz Reggio Calabria v Brindisi, Rotoli Ubaldo iz Cosenze v Viterbo, Ercolani Alceio iz Rieti v Cosenza, Baracca Francesco Maria iz Corfuja v Catanzaro, Benaghi Nicola iz Pole v Corfu, Romano Attilio iz Brin Isija v Alessandrijo, Piva Gustavo iz Benetk v Polo, Albino Mario iz Viterbe v Sieno, Gazzano Luigi Italo iz Pise v Imperio, Filippi Domenico iz Imperie v Pise, Cola Martino Mario iz Enne v Matero.

Imenovan je za predsednika OND Mario Collesanti, sedanji zvezni tajnik v Rimu, namesto Dina Gusattija Bonsembianteja, ki je imenovan za podpredsednika korporacije za gostinstvo. Za predsednika ustanove za matere in otrobe je imenovan Sergio Nannini namesto Alessandra Frontonija.

Predsednik Narodnega združenja družin padlih, pohabljenec in civilnih invalidov

Rim, 12. maja. s. Za predsednika Narodnega združenja družin padlih, pohabljenec in civilnih invalidov zaradi sovražne letalsko-pomorske akcije, je bil izvoljen skvadrist odvetnik Mario Camardella iz Neaplja. Med zadnjimi napadi na Neapelj je izgubil ženo in je bil hudo ranjen pod roševinami, izpod katerih so ga s težavo rešili. Imel je razne položaje v organizacijah Stranke.

Izmenjana straža v Parizu

Pariz, 12. maja. s. Ob navzočnosti generalnega konzula Italije je bila izmenjana straža v tajništvu pariškega fašista. Tovariš Vincenzo Buzzi, ki je bil imenovan za tajnika fašista v Marsellu je izročil poše senepodpisa Ernestu Marchianu, inspektorju fašistov v Franciji, ki bo začasno prevzel poše tajnika pariškega fašista.

JUNAŠKA BORBA PRVE ARMADE

Z nezlomljivo hrabrostjo se bori dalje — Odklonjen sovražni predlog za predajo — 22 sovražnih letal sestreljenih

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil danes naslednje 1082. vojno poročilo:

Zbrana se vedno na postojankah na južnem delu polotoka Cap Bon, napadana za hrabro od sovražnih čet, prihajajočih s severa ter obstreljevana od sovražnega letalstva, se naša I. armija, ob kateri so se tudi večeraj zlomili napadi britanske 8. armije, vztrajno bojuje s svojimi italijansko-nemškimi oddelki ter vrši protinapade z neukročeno hrabrostjo. Predlog za predajo, ki ga je poslal general Freiberg, je general Messe, poveljnik I. armije, odklonil.

Čete Osi, ki so porabile vse svoje strelivo, so morale končati borbo.

Catanije Marsalo, okoliš mesta Trapanio ter otok Pantellerijo so obstreljevali oddelki štirimotornikov. Znatna škoda v Cataniji in Marsali.

Osem sovražnikovih letal, ki jih je zadelo protiletalsko topništvo, se je zrušilo v morje; dve na jugu Catanije, eno v Mazzari del Vallo (Trapani), pet pa ob Pantelleriji. Drugih 14 letal je bilo sestreljenih v letalskih dvobojih; 9 so jih sestrelili nemški, 5 pa naši lovci.

Število žrtv letalskih napadov, omenjenih v današnjem vojnem poročilu, se je dvignilo na 150 mrtvih in 300 ranjenih v Cataniji, med prebivalstvom Palermo pa na 210 mrtvih in 421 ranjenih po obstreljevanju z dne 9. t. m.

„Zelo kasna in zelo draga zmaga“

Resignirano priznanje angleškega lista

Monakovo, 12. maja. s. »Abendzeitung« ugotavlja, da se italijansko-nemške čete junaško upirajo v Tunisu do zadnjega naboja in ne pišejo samo čudovite strani zgodovine, temveč opravljajo tudi prvenstveno važno strateško nalogo. Njih odpor, ki je trajal 6 dolgih mesecev, je povzročil, da je sovražnik izgubil dragocen čas. To je nepopravljiva izguba, katere odlične važnosti so se zavedli tudi naši sovražniki, kakor kaže komentar angleškega lista »Observer«. Ta list trdi, da je zmaga v Tunisu »zelo kasna in zelo draga zmaga«. Zakasnela zmaga pomeni zgrešeno zmago, kajti čas je odlične važnosti v vseh vojnih dogodkih. Drago plačana zmaga pomeni Provro zmago, katere hude izgube niso v razmerju z doseženimi uspehi.

K temu dodaja list, da je Os utegnila medtem, ko so bile znatne sovražne sile — najboljše, s katerimi so razpolagali Anglosasi — uklenjene v Tunisu, pripraviti in vzporediti najbolj učinkovite protitukrepe. Pomen tuniske vojne sta italijanski in nemški narod doumela. Ta dva naroda vesta, da je treba v vojni tako gigantskega pomena pretrpeti vseh tudi zelo hude udarce. Narodi, ki tega niso sposobni, nimajo pravice sodelovati pri velikih odločitvah na našem svetu. Da to zjajo, so posebno dokazali naši zavezniški Italijani, ko se v sličnih položajih vedno ozrejo na klasične zgodovinske dogodke in znova potrdijo stolično hladnokrvnost spritvo vseh udarcev usode. Prav ta sposobnost boriti se neupogljivo za zmago nazivlje doblijenim udarcem, odkljuje narode, ki stremne po položaju prvega reda na svetu.

Madrid, 11. maja. s. Malo zgledov tako zvisenega junaštva je zabeležiti v zgodovini, piše

Angleške in ameriške divizije, ki so ob prodoru severnega odseka tuniske fronte prodrale po cestah in potih proti jugu, da bi izkoristile uspeh in naglo zaključile bitko v Afriki, so se enkrat zalede ob žilav odpor, ob katerem so se doslej zlomila vsa sovražna prizadevanja.

Italijanska I. armija, prežeta z neuklonljivim borbenim duhom, ki preveča vse od generala Messe, njenega poveljnika, do zadnjega pešca se junaško bori dalje. Zaprti na novih postojankah in prežeti z edino željo, da se upirajo do zadnje kroglice, so se bojevniki Libije, Maretha, Akkarita in Tarkrime bojevniki ki so večkrat ustavili in izžepali 8. armado Montgomeryjevo, odklonili, da nudijo sovražniku ponosen odpor do konca, do poslednjega uspeha.

Nasprotnik je že poslal parlamentarce s ponudbo za predajo, toda ti so se vrnili v svoje črte, noseč ponosno odklonitev. — Armija, odrezana od morja, brez zveze z drugimi središji odpora, ob pomanjkanju streliva, živil in vode, je polna samovolje in vojaške vrline. Dala je vreden odgovor: odpor do zadnjega diha.

Vojaki I. armije danes bijejo zadnjo bitko. To je bitka za čast, bitka, ki ne brani mest, višin ali trdnjav, marveč junaška bojna izročila naše Italije. Borci I. armije doprinašajo predvsem z najgloblje vdanostjo zadnji dokaz italijanske zvestobe v Afriki: na tleh, ki so posvečena po naših usodeh, zapuščajo krvavo poročilo svoje plemenite krvi, zagotavljajoč, da se bodo prav gotovo vrnili.

»ABC« glede na srđiti odpor italijansko-nemških čet, ki se še naprej borijo potem, ko so branile v Tunisu hišo za hišo, s sovražnikom ki je močnejši po številu in orožju. List nato poudarja, kako čudovita je morala italijanskega naroda, ki občuje svoje junake v Tunisu, kateri so ponovili junaška dejanja izpred Ambe Alage, Giarabuba in Gondarja in kalijo orožje in duha za nove železne borbe, odklonili boriti se do končne zmage.

»Arriba« piše, da je samo velika številčna premoč Anglosasov obvladala junaštvo čet Osi in spretnost njihovih poveljnikov Os v Afriki ni bila premagana. Italijanski narod čaka na povratek, prepričan o tej veliki resnici.

Madrid, 12. maja. s. Ves španski tisk z živo pozornostjo zasleduje slavne dogodke v borbi za Tunis in izraža svojo zvestost za junaškimi italijanskimi borci, ki jim posveča svoje prisrčne komentarje. Listi soglasno poudarjajo, da Italija ni premagana in da bi sovražnik nikoli ne bil kos italijanskim četam, ako bi ne imel silovite številčne premoči. Dočim se italijanski vojaki še vedno bore do zadnje kroglice na afriških tleh, se Italija s ponosom spominja, da bodo v Tuniziji, v Libiji, v Abesiniji, v Somaliji in v Eritreji ostali neizbrisni globoki sledovi italijanskega dela in omike. Listi podčrtavajo, da Italija v Afriki ni iskala enostavne zadošitve želji po političnem gospodstvu, marveč le rešitve svojega demografskega vprašanja.

Počastitev 1. armade po radiu

Rim, 13. maja. s. Drevi ob 21. bodo postaje EIARja oddajale poseben, junaški prvi armadi posvečen program.

Krajevni boji na vzhodu

Razbiti sovražni sunki pri Lisičansk — Nemški protinapadi na vzhodu kubanskega mostišča

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 12. maja. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

V Tunisu se nemško-italijanske čete bore v gorah na obeh straneh Zaghouana z zadnjo odločnostjo proti sovražniku, ki napada od vseh strani z najmočnejšimi silami. Sovražnikov napadi so bili deloma v protinapadih zavrnjeni z golim orožjem. Vse pozive za predajo so oddelki, ki se imajo municijo in prehrano, doslej odklonili. Na vzhodni fronti je potekel dan razen krajevnega bojnega delovanja ob kubanskem mostišču in na prostoru pri Lisičanku v splošnem mirno. Letalstvo je podnevi in ponoči z močnimi silami obstreljevalo hodišče postojanke, sovražnikove čete ter letalska operišča in železniške cilje. Na obalnem področju Sicilije so sestrelili nemški in italijanski lovci ter protiletalsko topništvo 22 sovražnih letal.

Pri presenetljivem dnevnem letalskem napadu iz nizke višine na pristaniško mesto Great Yarmouth na vzhodni obali Anglije so bila dosežena znatna razaranja. Pogrešamo eno lastno letalo.

Berlin, 12. maja. s. Po dosedanjih vesteh je sovjetsko letalstvo večeraj izgubilo 38 letal.

Berlin, 12. maja. s. Na vsej vzhodni fronti je večerajšnji dan z izjemo nekaterih krajevnih napadov ob Kubanu potekel razmeroma mirno. Bili so lahki spopadi v odseku Lisičanska. V vzhodnem odseku kubanskega mostišča so nemške čete izvedle krajevnega napade, ki so zaposlili sovražnika v moči bataljonov. V odseku severno od Lisičanskega so boljševiki nato izvedli več ofenzivnih sunkov z znatnimi silami. S temi akcijami so bile nemške čete zopet

pletene v hude obrambne napade. Navzlic številnim baterijam, ki so podpirale napade, so se ofenzivni sunki sovražnika razbili ob srđitem nemškem odporu.

Nova albanska vlada

Proglas Kr. namestnika albanckemu narodu

Tirana, 12. maja. s. Namestnik Kralja je po odobritvi Kralja in Cesarja povelil Eksc. Ekremu Libohovi sestavo nove vlade, ki se je takole sestavila:

Predsednik ministrskega sveta in začasni tajnik PDFa Ekrem Libohova.

Začasni minister za pravosodje in prosveto Anton Cosmac.

Notranji minister Kol Bib Mirakaj.

Finančni minister Anton Beca.

Minister za javna dela in podpredsednik ministrskega sveta Ilija Agushi.

Začasni minister za industrijo, trgovino in gozdove Nexhib Basha.

Minister za ljudsko kulturo Hilmi Luca.

Danes popoldne so Eksc. Libohova in novi ministri prisegli Kraljevemu namestniku.

Eksc. Patrani je izdal naslednjo poslanico:

Albanski narod! Nj. Vel. Kralj in Cesar je imenoval novo vlado, ki bo morala rešiti vprašanja vašega življenja, ki je zaradi vojne postalo težavnejše in zamotanejšje. Po veri ji je nalogo, da zagotovi Albaniji red, mir in pravico, da prepreči spekulacije, da skrbí za učitelje, uradnike in vse tiste, ki delajo za domovino. Vsi morate sodelovati s to vlado, ki hoče samo uspevanje in veličino Albanije. Vlada ima ukaz nastopiti

Minister Acerbo

na obisku v Berlinu

Berlin, 12. maja. s. Te dni se je mudil v Berlinu minister Giacomo Acerbo ter se udeležil v svojstvu predsednika mednarodnega poljedelskega zavoda 7. zasedanja mednarodnega srečanja za gozdarstvo. Zasedanja so se udeležile delegacije številnih drugih evropskih držav.

Med svojim bivanjem v nemškem glavnem mestu se je minister razgovarjal s finančnim ministrom Schwerin von Krossigom, z nemškim gospodarskim ministrom Funkom, z državnim podtajnikom zunanje ministrstva von Steengrachtom in s podtajnikom poljedelskega ministrstva Backejem.

Dvajset let železniške Milice

Rim, 12. maja. s. Železniška Milica je davi praznovala 20letnico svoje ustanovitve, ki je 20-letnica neprekinjenega discipliniranega in tihega žrtvovanja polnega dela. Ob tej priliki so se zbrali v Rimu praporci železniških legij, ki so bili sprejeti s predpisanimi častmi. Minister za promet in šef glavnega stana Milice sta pregledala na trgu Adolfa Hitlerja legijo in kohorto fašističnih železničarjev in izprizila popolno vzajemnost med delavci in borci Italije v tem zgodovinskem trenutku. Vojški kaplan je opravil mašo zadušnico za padle pod zastavami.

Po izročilu odlikovanj za vojaško in civilno hrabrost in zaslužnih izpričeval z nagradami ustanove »Luigi Razza« so oficirji odšli k poveljniku Milice ter se poklonili v svetilišču padlih legionarjev. General Galbati je nato sklical k raportu poveljnika legije in službene šefe železnice, katerim je izrazil svojo popolno zadovoljstvo spritvo mogočnega dela, ki je bilo opravljeno v preteklem dvanajstletju. Dal je navodila za bodoče delovanje in izjavil, da je prepričan, da bo vera legionarjev v vsaki okoliščini odlični činteli. Raport se je zaključil s pozdravom Duceja. Ob 13.55 je poveljnik specialne Milice general Raffaldi po radiu pozdravil vse železniške črne srajce.

Obletnica smrti Ducejevega mušketirja

Rim, 12. maja. s. V kripti padlih v Magnanopoliju je bila praznovanja pod pokroviteljstvom poveljstva Ducejevih mušketirjev obletnica smrti dr. Eriberta Lorenzotija, kapitana sardinskih grenadirjev in Ducejevega mušketirja. Smrt kapitana Lorenzettija globoko obžalujejo njegove starišne in tovarši ter prijatelji zaradi izrednih kreposti duha in srca, ki jih je pokojnik imel. Borec se na vzhodni fronti in na Balkanu, je bil vedno in povsod najčistejši zgled predanosti domovini in dolžnosti, kar je v vseh vzbudilo čustvo globokega prijateljstva do pokojnika.

Generalni direktor DNB v Rimu

Rim, 12. maja. s. V Rim je prispel generalni direktor nemške poluradne agencije dr. Albrecht. Davi je obiskal agencijo Stefani in navezal stike s predsednikom in direktorjem, s katerima se je razgovarjal o vprašanju, dočih se sodelovanja med obena ustanovama. V prihodnjih dneh bo imel številne razgovore z voditelji novinarstva.

Aktivnost nemškega letalstva

Berlin, 12. maja. s. Eskadre nemških bojnih letal so tudi večeraj razbijale in obstreljevale s strojnimi in sovjetske divizije ob kubanskem mostišču. Sovražnik je utrpel najhujše izgube. Močne skupine nemškega letalstva so nadalje bombardirale podnevi in ponoči zbirališča čet na vzhodnem odseku in so izvedle operacije proti letališčem in železniškim križiščem.

neupogljivo proti vsakomur, ki bi deloval proti njeni visoki nalogi.

List »Tomoriz«, ki je izšel v posebni izdaji, objavlja z največjim poudarkom poslanico Kr. namestnika albanckemu narodu in seznam novih članov vlade. Albanska brzojavna agencija posveča dogledku poročilo, v katerem je rečeno:

Ekrem Libohova je sestavil svojo drugo vlado, peto vlado unije. Važnost in posebnost pomen tega ministrstva izhaja iz besed poslanice Kr. namestnika, ki je vlado predstavila narodu. To so vsi dobro poznani in izkušeni možje, katere je Libohova izbral za svoje sodelavce pri izvrševanju nelahke naloge, katero je prevzel v službi države in ideje. Libohova je stvaren in moder patriot, zvest, močan in se je hotel naravno obdati z možmi, ki so, kakor on, modri in prežeti s stvarnostjo in zvestobo. Njih imena so jamstvo za odkrito in pošteno politiko, to je pa izredno važno v trenutku, ko stopa vojna v izredno kočljivo in morda odločilno fazo ter zahteva, da o na mestih najvišje odgovornosti, na vodstvu države csebe, ki verujejo v unijo in novo Evropo ter so pripravljeni slediti domovini in skupni stvari novega reda z vso odločnostjo.

Sprememba predpisov za izpite na srednjih šolah pokrajine

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podstavku člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XXI, št. 291, glede na svoje navedbe z dne 23. maja 1942-XX, št. 101, z dne 1. junija 1942-XX, št. 105, z dne 20. avgusta 1942-XX, št. 161, z dne 17. septembra 1942-XX, št. 176 in z dne 16. januarja 1943-XXI, št. 9, glede na veljajoče določbe bivše jugoslovanske države o izpiznih na srednjih šolah pokrajine in smatrajoč za potrebno s spremembo veljavnih predpisov urediti to snov skladno s sedanjimi zahtevami javnega šolstva, odreja:

Clen 1. Predpisi za izpite na srednjih šolah, izdani z navedbo št. 105 z dne 1. junija 1942-XX, se tako spreminjajo in dopolnjujejo.

Clen 2. Število komisij za višji zrelostni in diplomski izpit, kakor tudi sedež izpitov, določa Visoki komisar z odlokom.

Izpitne komisije, izvenzemski predsednika, imenuje šolski komisar pri Visokem komisaratu.

Clen 3. Za gimnazijski sprejemni izpit se dovoljuje dva roka, eden ob pričetku, drugi pa ob koncu poletnih počitnic, po kandidaturi izbiri.

Skušnje se opravljajo pri teh izpizih po učnem načrtu, določenem za četrti razred ljudskih šol.

Natančnejše določbe za ta izpit izda Visoki komisar z odlokom.

Clen 4. Pri ustni skušnji izpizta iz italijanske in uporabljati sistema listkov in zrcba.

Clen 5. Kandidati, ki bi zbog ugotovljenih vzrokov višje sile ne mogli izpizta pričeti ali dokončati v prvem roku, ga smejo opravljati v jesenskem roku.

Clen 6. V šolskem letu 1942/43 je prehodno uporabljati predpise naslednjih členov.

Clen 7. Pismena izkušnja pri izpiztu iz italijanske sestoji iz svobodne obnove sestavka ali berila, ki ga prebere izpraševatelj.

Clen 8. Vpisani učenci, ki iz vzrokov dokazane višje sile niso mogli začeti obiskovati šole ali ki jih zaradi odsotnosti iz takega vzroka ni mogoče oceniti, smejo opravljati izpite, določene za njih razred, v poletnem roku, na gimnazijah pa se štejejo povsem za privatiste.

Glede teh kandidatov veljajo šolsna in izpitne takse, ki veljajo za redne učence.

Clen 9. Kandidati, ki so se udeležili izpitov v izrednih rokih iz člena 5. navedbe št. 161 z dne 20. avgusta 1942-XX in iz člena 2. navedbe št. 9 z dne 16. januarja 1943-XXI pa jim je bil dovoljen popravni izpit, lahko opravljajo izpit v poletnem roku šolskega leta 1942/43.

Clen 10. V razredih, ki se končujejo z zaključnim izpiztom kakršne koli vrste, se konča pouk 12. junija.

Določba prednjega odstavka ne velja za 1. žensko realno gimnazijo v Ljubljani in za realno gimnazijo v Kočevju.

Clen 11. Glede ljudskih šol določa Visoki komisar konec pouka za vsak primer posebej z odlokom.

Clen 12. Ta navedba, s katero se razveljavljajo vse druge nje nasprotujoče in z njo ne združljive določbe, stopi v veljavo z objavo v službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, dne 8. maja 1943-XXI.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino:

Emilio Grazioli

Proslava 18. obletnice Dopolarova

Dne 4. t. m. je bila v dvorani kina »Sloga« proslava 18. obletnice ustanovitve Dopolarova, ki jo je priredil Pokrajinski Dopolarov s sodelovanjem železniškega Dopolarova. Proslavo so predsedovali comm. Covcne kot zastopnik Eksc. Visokega komisarja, general Fava kot zastopnik poveljnika XI. armijskega zbora ter Zvezni podtajnik Selsoni kot zastopnik Zveznega tajnika. Prireditvi so razen tega prisostvovali še naslednje osebnosti: nemški konzul dr. Müller, hrvatski konzul prof. Salih Bajić, predstojnik železniške delegacije comm. Roila, ravnatelj železniške direktorije inž. Kavčič, poveljnik železniške milice sen. De Felice, poveljnik vojnega okrožja major Minucci, direktor ELARja dr. Madori, zaupnik COMI-a comm. Buratti, zaupnika VI. soškega komisarjata za železniške organizacije inž. Sarti in g. Bonetti, predsednik Udruga železničarjev v Ljubljani inž. Leben in mnogi drugi civilni in vojaški funkcionarji.

Došlo osebnosti sta sprejemala tajnik Pokrajinskega Dopolarova dr. Lucetti in predsednik železniškega Dopolarova inženir Guerra. Predstava se je začela z državnim himno, nakar je inž. Guerra kratko orisal delovanje organizacije v zadnjih 18 letih njenega življenja, naglašujoč zlasti naloge, ki jih je Dopolarov prevzel v selanjem trdem vojnem času. Govor je zaključil s priznanjem vojski in civilnemu prebivalstvu, ki se oba žilavo borita za bodočnost naroda. Govoru je sledil izbrani glasbeni program, ki so ga vsi navzoči iskreno odobrvali. Proslava se je zaključila s predvajanjem dnevnega filma. Izvala je splošno navdušenje občinstva in je žela tudi iskreno priznanje oblasti.

Pri tej priliki se izraža ponovna pohvala železničarskemu Dopolarovu, ki z neutrudno marljivostjo vrši svoje podporno, kulturno in plemenito prizadevanje v prid svojih članov.

Prof. Calvi, novi predsednik Zavoda za italijansko kulturo

Na predlog Eksc. Vesokega komisarja in Zveznega tajnika je predsednik Zavoda za fašistično kulturo državni svetnik Camillo Pelizzi imenoval za dni prof. Jerjeja Calvija za predsednika Zavoda za italijansko kulturo v našem mestu, prof. Vito Papalucco pa za podpredsednika.

Prof. Calvi bo začel svoje delo s tem, da bo čital in razlagal 15. t. m. 11. sprev Danteevega »Rajsa«, posvečenega sv. Francisku Asiškemu. Predavanje bo v mali dvorani Glasbene matice ob 19. Vstop prost.

Določbe o ugotovitvi sestava in opreme kmetij v pokrajini

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podstavku člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XXI, št. 291, smatrajoč za potrebno, da se ugotovitvi sestav, oprava in obdelovalne vrste kmetij v pokrajini, odreja:

Clen 1. Lastniki in zakupniki zemljišč v pokrajini so dolžni prijaviti vse podatke o sestavi, opremi in obdelavi svojih kmetij na posebnih obrazcih, katere si morajo priskrbeti pri svojem občinskem uradu in jih tem uradu povsem izpolnjene vrniti do vstetega 15. junija 1943-XXI.

Clen 2. Občine morajo poslati zbrane prijave ravnateljstvu kmetijske in veterinarske službe Visokega komisarjata do vstetega 30. junija 1943-XXI.

Clen 3. Kršitelji prijave dolžnosti in tisti, ki vložijo neretne ali nepopolne prijave, se kaznujejo po postopku iz navedbe z dne 26. januarja 1942-XX, št. 8, v denarju do 5000 lir v hujših primerih pa z zaporom do dveh mesecev.

Ljubljana, dne 8. maja 1943-XXI.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino:

Emilio Grazioli

Nakazovanje racioniranih živil trgovcem

Prehranjevalni zavod Visokega komisarjata v Ljubljani obvešča vse trgovce z racioniranimi živili, zadrage in peke mesta Ljubljane, da bo nakazovanje racioniranih živil za mesec junij v Gosposki ulici 12-1 po naslednjem abecednem redu:

petek 14. maja od A—B, sobota 15. maja od C—G, ponedeljek 17. maja od H do Ka, torek 18. maja od Ke—Ku, sredo 19. maja od L—Ma, četrtek 20. maja od Me do N, petek 21. maja od O—P, sobota 22. maja od R—S, ponedeljek 24. maja od Š do U, torek 25. maja od V—Z, sredo 26. maja, petek od A—P, četrtek 27. maja, petek od R—Z.

Razdeljevanje racioniranih živil se bo pričelo 15. maja iz skladišč I. Vok, Blei-

ničesar slišati, ker delajo izkušeni, izsolani večaki brez najmanjšega ropota.

Črtal bom to.

Govori se tudi o prstnih odtisih. Moj bog! Glejte: Celo za tako nedolžen posej, kakor je moj v tej hiši, sem vzel rokavice.

Bert Locke se je na videz silno začudil, kakor da tega ne verjame.

Na vaših rokah ni nobenih rokavic, kakor jih tudi jaz ne nosim.

Ali ste kratkovidni?

Seveda sem, toda videti bi jih moral vendarle.

Stopil je bliže k pisalni mizi.

Neznanec je iztegnil proti njemu neoboroženo roko. — Čudovito varljivo! — je menil Locke in otiral elastično mrenico kožne barve.

In prav nič me ne ovira. S tem lahko ... vlomilec ni izgovoril svoje misli do konca.

Iztegnjena pest je bila v silnem zamahu zadela njegovo brado. Močan udarec naravnost po obrazu je seditl v naslednjem trenutku.

Mož s krinko je zastokal in se zgrudil na tla.

Kaj naj počnem zdaj z vami? — je dejal Locke, ko se je bil vlomilec zdramil iz omamljenosti. — Izvolite ostati na tleh, dragi moj. Kroga bi bila hitrejša od vas, kakor ste se izvolili izraziti prej.

Ce bi bil le slutil!

Da sem dobil boksa? Da, nekoliko sem se učil, da morem strokovnjaka pisati o tem, toda v bodoče se hočem potruditi še bolj, da boste lahko povsem zadovoljni z menoj. Najprej sem pa poklical policijo, da ji sporočim, kako zanimivega moža sem spoznal — ali slišite, avto je že pred hišo!

weisova cesta, in A. Volk, Resljeva cesta. Pri nakazovanju bo vsak trgovec obveščen, iz katerega izmed navedenih skladišč bo prejel blago.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Četrtek, 13. maja, ob 17.: V času obiskanja. Zaključna predstava za šolsko mladino.

Petek, 14. maja, ob 15.: V času obiskanja. Zaključna predstava za šolsko mladino.

OPERA

Četrtek, 13. maja, ob 18.: Prodana nevesta. Izven Cene od 28 lir navzdol.

Petek, 14. maja, ob 18.: Evgenij Onegin. Izven Cene od 28 lir navzdol.

Zaradi nenadne obolevosti Draga Čudna, ga bo nadomestil v današnji predstavi Smetanove opere »Prodana nevesta« Marjan Kristančič, ki je v partiji Janka že lani večkrat nastopil.

SPORT

Razpis lahkoatletskega moškega tekmovanja ki bo v nedeljo 23. t. m. na Hermesu, za tekmovalce, ki se še niso plasirali na dosedanjih tekmovanjih zveze in so vpisani prvo leto

Ljubljana, 13. maja.

Lahkoatletska zveza v Ljubljani bo organizirala v nedeljo, dne 23. maja, moško propagandno tekmovanje z naslednjim sporedom:

teki: 100 m, 300 m, 1000 m; skoki: v višino in daljino

in meti: met krogle (5 kg), met kopja (600 gr).

Tekmovanje bo na sportnem igrišču Hermesu v siški, Zbirališče tekmovalcev, razdelitev števil in poziv ob 15.30. Tekmovalci, ki se pozivu ne odzovejo, ne bodo pripuščeni k tekmovanju.

Prijave se sprejemajo do 21. t. m. do 18. pri Zvezi, Bleiweisova 1a. Vpisnina znaša 1 lro. Pri vpisninah mora tekmovalci izjaviti, za kateri klub, šolo, organizacijo bo tekmoval in mora predložiti sportno ali začasno izkaznico.

Tekmovanje se lahko udeležijo atleti, ki so prvo leto vpisani v Zvezo ter niso dosegli v dosedanjih tekmovanjih prvih pet mest ter tudi vsi, ki še nimajo sportne izkaznice; v tem primeru si morajo preskrbeti začasno sportno izkaznico, ki jo bo izstavila lahkoatletska zveza v Ljubljani proti vplačilu vpisnine 1 lro. — Tekmovanje se lahko udeležijo samo atleti, ki so vpisani v anagrafskih registrih za prebivalstvo pokrajine. En atlet tekmuje lahko le v eni disciplini.

Po pozivu bodo razdeljene številke, za katere mora vsak tekmovalci položiti 3 lire kot varščino, ki se vrne ob vrnitvi številke.

Nagrade: COMI bo podelil vsem plasiranim tekmovalcem nagrado za spomin. Pokal COMI: Klub, šola ali organizacija, ki bo v obeh propagandnih tekmovanjih (moškem dne 23. maja in ženskem dne 30. maja) dosegla najboljšo skupno oceno, bo prejela pokal COMI. Za pokal se bo štelo prvih šest klasificiranih v vsaki panogi. Prvo mesto šteje šest točk, drugo pet itd. šesto eno točko.

Tekmovalci, ki ob pozivu ne pokažejo sodniku sportne izkaznice ali začasne izkaznice, ne bodo pripuščeni k startu.

Za primere, ki niso v tem pravilniku posebej omenjeni, so odločilna pravila lahkoatletске zveze.

Morebitne pritožbe je treba oddati vrhovnemu sodniku najmanj 15 minut po tekmovanju ter priložiti takso 25 lir, ki se vrne, če bo pritožbi ugodeno.

Lahkoatletska zveza ne odgovarja za poškodbe, ki bi mogle tekmovalce ali ostale doleteti pred tekmovanjem, med njim ali pozneje. Z vpisom za tekmovanje se tekmovalci obveže, da so mu znane vse gornje določbe.

Lahkoatletsko tekmovanje v Triestu

V nedeljo je bilo v Triestu lahkoatletsko tekmovanje, ki so se ga udeležili poleg domačih lahkoatletov tudi tekmeči iz Gorizije, Fiuma, Vidma in Pole. Doseženi so bili naslednji najboljši rezultati:

Spodnja štajerska

— Novi grobovi. V Mariboru so umrli delavci žena Marja Fras, stara 74 let, železniški delavec Janez Čeh, star 54 let, ter hišni posestnik in vpojenji železničar Anton Znidar, star 84 let. V Studencih pri Mariboru je pa umrl polir Franc Krempel, star 70 let. V Malem Mrazu pri Cerkljah je umrl znani kočevar Johann Sbaschnigg, iz Gravske Ravne, star 76 let, posestnik in mizar. — V Mariboru občinski uslužbenec Matija Zorec, star 70 let, namočenelec Karel Weiss, star 60 let, pomožni delavec Franc Jesih iz Selnice, star 38 let in mizarjev sinček Teobald Milnaric. V Konjicah je pa umrl gostilničar in mesar Štefan Filipič, star 84 let.

— Poroke. V Mariboru so se poročili izdelovalec movinskih predmetov Pafel Kager z Brigito Purgerič, organist Johann Hauptmann z nameščenko Rozo Znidar, slikar Karl Wenger s hišnico Ano Podjavoršek, pomožni delavec Franc Jaušovec s pletilko Angelo Jurečko, zidarski pomočnik Franc Cvetko s hišnico Marijo Lazar, kovač Vit Vsenšek, s Kristino Natterer, knjigovodja Ivan Ferik z nameščenko Alojzijo Justnik, polir Franc Zorko s pletilko Marijo Benedik, pomožni delavec Janez Mezgec s pletilko Josipino Lipovšek, podčastnik Kurt Radel s hišnico Marijo Frühwald, podčastnik Matija Bachler s trgovsko pomočnico Heleno Maass, ključničar Jernej Grubeč s prodajalko Marijo Pristovšek in gostilničar Janez Antolčič z gostilničarko Amalijo Kotnik. V Gornjem gradu so se poročili Janez Urnaut z Ano Sporn, Alojz Čretnik z Ano France, Ludvik Vetrnik z Angelo Laprenčnik, Janez Richter s Franciško Gradnik, Franc Česnovar z Marijo Purnat, Alojz Schober z Elizabeto Breitenhaler, Jože Polajšar z Ano Tomišek in Rafael Osoinik z Marijo Versnik.

— Na smrt obsojeni morilec. 38 mali posestnik Franc Simenc od sv. Miklavža pri Sv. Juriju ob Taboru je 21. februarja umoril svojo ženo Ano. Zadal ji je z nožem 12 ran. Zagovarjati se je moral pred kazenskim sodiščem v Mariboru. Rasprava je pokazala, da je šimenc, ki je bil ljubosum-

Iz Hrvatske

— Ministrstvo za preskrbo prizadetih krajev in prebivalstva. S Poglavnikovim odlokom je bilo na temelju zakona o hrvatski državni vladi z dne 9. oktobra 1942 ustanovljeno posebno ministrstvo za prizadete kraje in njih prebivalstva. V delokrog novega ministrstva bo spadala v prvi vrsti prehodna nastanitev in preskrba iz poedinih krajev pobelega prebivalstva, dalje obnova porušeni ali poškodovanih vasi, naselbin in hiš ter pobuda sodelovanja in podpiranja pri gospodarski obnovi teh prizadetih krajev. S tem je Hrvatska uredila trenutno eno najbolj perečih in najvažnejših vprašanj.

PESEM

— Kako se vam zdi ta liker? Ali ni prava pesem?

— Zaraz je kakor pesem. Ali imate morda še eno katico?

Večer arij v frančiškanski dvorani

Nastopila sta z uspehom Ada Auersperg in tenorist Tiber Egressy

Ljubljana, 13. maja.

Ze nekaj časa se mudi v Ljubljani budimpeštanski tenorist Tiber Egressy, Gostoval je v vlogi Pinkertona v Puccinijevi operi »Madame Butterfly« na otru ljubljanske Opere ter je o njegovem uspehu naše časopisje že poročalo. Svoje bivanje v Ljubljani je uporabljal tudi za spoznavanje našega glasbenega življenja in naše pevске kulture; zato nas je prijetno presenetil s slovensko pesmijo, ki jo je neprisilno do dal po drugi točki prvega dela. Spretno je organiziral sponožni vokalni koncert v Frančiškanski dvorani, ki je privabil še dokaj številno občinstvo, ki je dvorano dobro zasedlo. Po Egressyja je nastopila tudi mlada, nadarjena sopranistka Ada Auerspergova, ki se je prvič predstavila ljubljanskim poslušalcem na koncertnem večeru.

Koncertni spored je vseboval enajst arij in dvospevov. Razen tega je dodal Egressy v drugem delu še slavno arijo »Zenska le vava nase« iz Verdijevega »Rigoletta«. Oba solista sta nastopila izmenično, vendar pa je bil nedvomni nosilec nelahkega sporeda tenorist T. Egressy, ki je odpel svoje arije v italijanski, izvenzemski »Legendo« iz Wagnerjevega »Lohengrina«, ki jo je zapel v nemščini, ter »Cvetlično romanco« iz Bizetove opere »Carmen«, ki jo je polajal v francosčini. Nedvomno najmočnejši uspeh je žet z arijo »Preko cvetnih poljan« iz Boitoevega »Mefistofelasa«, s »Skrivnostnimi harmonijami« iz Puccinijeve »Tosce« in s »Friderikovo tožbo« iz »L'Arlesianca«.

Ada Auerspergova je odpevala slovito arijo »Daleč prek obzorja« (Butterfly) v slovenskem, arijo »Oj zbogom preteklosti« (Traviata) v italijanskem, arijo »Me kličejo Mimi« v slovenskem besedilu, oba dvospeva (Butterfly prvo dejanje, La Boheme prvo dejanje) skupno z Egressyjem in italijanskem tekstu.

Tiber Egressy poje z zanosom, občutjem in čustvenostjo. Njegov prozni, lirčni, svetli tenor se zdi najbolj poln, najbolj prediščen in najbolj blagovročen v zmernih višinah. Nekoliko pomanjkljiva glasovna razsežnost se dopolnjuje z vzorno šolanjem, belkantiščno negovanjem, g'bklo prelivajočim se tenorjem. Občinstvo mu je izražalo tolo priznanje.

Ada Auerspergova razpolaga s precej prodornim glasovnim materialom, ki kaže tu pa tam rahle dramatične nastavke. Njen sopran je skrbno oblikovan in se najbolj blaglasno odraža v srednjih in zmernih višinah legah. V krajnih višinah kaže še neko togost, ki jo pa bo s smotrnim nadaljnjim šolanjem ter izpopolnjevanjem lahko odstranila. Najbolj prisrčno in občutno nam je zapela arijo »Daleč prek obzorja«.

V obeh dvospevih se je njen sopran najskladneje usoglašal z Egressyjevimi tenorjem predvsem v srednjih in zmernih višjih legah.

Nastop obeh solistov je žet navzlic nekaterim pomanjkljivostim, s katerimi je treba računati pri vseh sličnih koncertih, lep uspeh. Občinstvo ni štedilo z izpodbudnim poskanjem. Oba pevec je spremljala na klavirju prof. Bizjakova, ki je tudi toplo izpričala svojo preizkušeno spremljevalno prakso. Vsi trije so prejeli lepe šopke.

Sodelujejo simfonični orkester, kvartet Astra, sestre Firenzea, pevka Ana Parisi ter balet Vilma.

— Ponesrečeni. 33-letni Avrelj Gallinacci iz S. Rocca si je pri padcu s kolepa pri kraju Punta Grossa poškodoval glavo. Po obrazu se je pobil pri padcu z neke skale 19-letni dijak Atilij Zadeo. Avto je povozil v ulici Carducci 35-letnega delavca Jvsa Sassa, ki ima poškodbe po vsem telesu. Na desni nogi se je ranila 43-letna gospodinja Viktorija Zucoli, s trga Peruggio 3. Devetletna Irma Zecchin iz ulice Paudares št. 17 je padla tako nesrečno na tla, da je obležala z občutnimi poškodbami. Na desnici ima poškodbe 12-letni Lucijan Zattara iz ulice Settefontane 21, ki je padel na trgu Goldoni s tramvaja. 38-letni Rihard Krovatin iz Castagnetta je padel s konja. Ima poškodbe po vsem telesu. Vsi ponesrečenci so bili prepeljani v triestinsko bolnišnico.

— Ljudsko gibanje. Dne 8. maja je bilo v Triestu deset rojstev, osem smrtnih primerov in štiri poroke.

— Ljudsko gibanje. Dne 11. maja je bilo v Triestu 11 rojstev, devet smrtnih primerov in šest porok.

— Skupina Linchi v Politeama Rossetti. Te dni nastopa na odru Politeama Rossetti znana skupina, ki jo vodi Jurij Linchi.

Iz pokrajine Trieste

— Zvezni tajnik na Carsu. Triestinski Zvezni tajnik je nadziral te dni delovanje fašistev v Postumiji. Studenu in S. Pietru del Carso.

— Ogrski pianist v Triestu. Te dni koncertira v veliki avli triestinskega Dantejevega liceja odlični ogrski pianist Jure von Vassarhelyi, ki bo prvič nastopil v Italiji. Na sporedu so Bachova Toccata in Fuga, Haydnova Sonata, razen tega še skladbe Beethovna, Chopina, Kodalyja, Bartoka, Liszta in Walzerja.

— Predavanje o ogrskih narodnih spevih. Na pobudo triestinskega krožka združenja fašističnih diplomiranih ter promoviranih žena in ob sodelovanju medpokrajinskega faš. sindikata avtorjev ter pisateljev predava te dni v Triestu lektor ogrskega jezika na triestinski univerzi prof. Kalman Ternay o ogrskih narodnih spevih. Predavatelj je znan po svojih številnih, odličnih prevodih d'Anunzijevih del.

— Skupina Linchi v Politeama Rossetti. Te dni nastopa na odru Politeama Rossetti znana skupina, ki jo vodi Jurij Linchi.

Mož s krinko

Bert Locke je ves dan delal na svojem kriminalnem romanu, potem je pa prebil nekaj ur v klubu, da se je malo razvedril.

Njegova gospodinja si je bila izgovorila za večer dopust, da bi se udeležila proslave rojstnega dne svoje prijateljice. Tam ji pa menda ni ugajalo, ker je v stanovanju že zopet gorela lu.

V veži je Locke odložil klub in sukno ter odšel v svoj kabinet.

Toda? Za njegovo pisalno mizo je nekdo sedel. Zakrinkan obraz se je obrnil k njemu. Nehote je Locke odskočil.

— Ostanite na svojem mestu — je zaklical moški glas in v svitu namizne svetilke je opazil Locke nase namerjen samokres.

— Kroga bi bila hitrejša od vas.

— Kdo pa ste? In kaj hočete v mojem stanovanju?

— Nameraval sem obiskati nekoga drugega tu v hiši. Ker pa sem slučajno opazil, da tu nikogar ni, sem si dovolil vstopiti.

— Vlomilec?

— Zakaj takoj takšna grobost?

Locke je sicer še vedno videl nase namerjeni samokres, vendar se mu je pa njegov položaj že zdel zanimiv.

— V mojem stanovanju ne boste mogli kaj prida ukrasti.

— Ukrasti? Zakaj že zopet tako grda beseda, gospod Locke?

— Vidim, da ste videli tudi tablico na mojih vratih.

— Vaše tma mi je znano. Čital sem že več vaših knjig. Ko sem našel tu na vaši pisalni mizi nov rokopis, nisem mogel premagati želje uganjati, da bi ga ne prečital.

— In niste se dali motiti po mojem vrhodu? To je predrznost brez primere.

— Ne, to je trezen preudarek. Presenetili ste me, torej sem moral tudi jaz vas presenetiti. Če bi imel na vas namerjen samokres, bi ne mogel zaklicati na pomoč. Kaj bi bili storili, če bi bil stopil pred vas drugače, ni mogoče povedati. Zato sem mirno počakal do vašega prihoda. Tako je treba ravnati v takih primerih. To si lahko zapomnite za svoje nove romane. Odkrito rečeno — vedno ne pišete prav. V našem klubu smo že večkrat govorili o tem.

Bert Locke se je moral

Mesto vrtov — nekdanj in zdaj

Zelena Ljubljana in njene vrtnarske tradicije — Zanimivi Cojzovi vrtovi

Ljubljana, 11. maja.

Pod pojmom »vrtno mesto« si mislimo povsem določeno vrsto kraj; to je urbanistični izraz: vrtno mesto je zidano ter urejeno po nekem splošnem načrtu. Ljubljana kot vrtno mesto pa seveda ni nastajala po načrtu in načelih sodobnega urbanizma. Nastala je vrtno mesto bolj po svojem naravnem razvoju kakor po posebnih prizadevanjih. Menda je prav v tem sreča za naše mesto, da je raslo tako čudovito neurejeno, brez jasnih stremiljenj in spoznanj o prihodnosti, kajti, če bi nastajale četrti druga za drugo — ne vse hkrati — v nekem redu, ko bi zidali na manjši površini, bi najbrž mnogo bolj varčevali z zemljišči. Razvoj Ljubljane po prvi svetovni vojni nedvomno ni bil gospodaren, ko so neprestano nastajale nove četrti še daleč zunaj prejšnjih mestnih mej ter se je zelo podajalo cestno in kanalsko omrežje, pa tudi vodovodne cevi, elektrovodi itd. Veliko mestno obrobje je bilo — in je še — slabo poseljeno, a mesto mora tudi tam vzdrževati ceste, polagati plinovode, kanalizirati hiše, napeljevati elektrovode — čeprav dohodki hiš, ki so jim te pridobitve namenjene, ne otežajo stroškov. Tako je nastajalo vrtno mesto prav za prav zaradi prave bohotnega neurejenega mestnega razvoja.

Kakšno je pravo vrtno mesto

Ljubljana bi se lahko stislila na mnogo manjši površini, kar bi bilo tudi v gospodarskem pogledu mnogo ugodnejše. Takšna mesta se še ne morejo šteti med res velika in zato tudi ni tako velike potrebe, da dobe posebno veliko zeleno površino. Mnoga velika mesta imajo v odstotkih izraženo, mnogo manjšo zeleno površino kakor Ljubljana, a nekatera kljub temu ne pogrešajo parkov, vode in sončnih ter zračnih trgov. Ljubljana si pa lahko privoščila izredno razkošje, da je po svoji izredno veliki zeleni površini letoviško mesto, a brez letoviščarjev. Pravo vrtno mesto je v splošnem urejeno, zidano po večini v enotnem sistemu in po dobro premišljenem načrtu. Zelena površina je razdeljena med ulice in hiše tako, da ima sleherna hiša dovolj zraka in sonca. Večji promet je izločen iz stanovanjskih četrti. Hiše se ne vrste strnjeno ob cestah, temveč so med njimi presledki vrtov in parkov. Ob hišah niso vrtovi zaradi posebnih »praktičnih« potreb: razumljivo je, da ti vrtovi niso »vojni«, temveč je njihov glavni namen, da ima mesto dovolj zraka, sonca in zelenja. Drevje in rastlinstvo je čistilnik zraka, torej mestna pljuča. Če je veliko naselje stisnjeno na mali površini, je »kapaciteta« narave preveč izkoriščena — to se pravi, mesto ne prejema dovolj svežega zraka in njegovo ozračje je prenasočeno z dimom in prahom. Čim bolj je človek oddaljen od narave, tem bolj čuti hude posledice — v duševni neuravnoteženosti, pešanju življenjske sile in ljubezni do življenja ter udeleževanja. Sinovi meščanov, ki so povsem obrnili hrbet naravi, so izročenci. Da se prebivalci velikih mest naglo izražajo, dokazujejo demografska poročila; mnoga mesta bi morala prejeti ali slej izumreti, če bi ne imela pritoka sveže, zdrave krvi s podeželja; tu in tam umrljivost meščanov presega število rojstev. Zato klic, naj bi zidali vrtna mesta, ni le modo in vrtnih mest niso izumili zgolj arhitekti v stremiljenju za lepimi učinki.

Naši veliki vrtovi

Ljubljana ima tudi dandanes nekaj velikih vrtov, da bi se zaradi njih zaslužila ime vrtnega mesta. Najlepši so seveda mestni nasadi. Mestno vrtnarstvo oskrbuje glede na število prebivalstva zelo velike vrtove. Dandanes imajo ti vrtovi velik gospodarski in socialni pomen; na teh vrtovih pridelajo mnogo povrtnine, da z njimi zalagajo mestne socialne zavode. Toda mestni vrtovi imajo velik pomen tudi za pospeševanje zelenjadstva v mestu, posebno na Barju. Izkušnje mestnih vrtnarjev so mnogo koristile zasebnikom v teh časih. Mestno vrtnarstvo je pridelalo letos tudi izredno mnogo zelenjadin sadik, posebno paradiznikov. Ljubljana dandanes nima več posebno velikih zasebnih vrtov, kakršne je imela prejšnja stoletja; veliki posejki vrtovi so pozabjeni. Od velikih samostanskih vrtov so le še ostanki. Nunski vrt se je zelo zmanjšal pred leti. Zdaj ga niti ni mogoče mnogo več zmanjšati, češar tudi ne zagovarjamo, saj je prav, da ostane zelena površina vrta združena z Muzejskim trgov. Tu je lep prehod med mestom in nezazidano zeleno mestno površino, med Tivolijem. Tudi frančiškanski vrt ni več velik. Vrtovi vrtnarjev so se tudi že umaknili od rob mesta. Celotno vrtno mestnega vrtnarstva so zdaj tudi bolj oddaljeni od mestnega središča; v Tivoliju bodo sčasoma opuščeni in zdaj še nekaj let obdelujejo zemljo na bivšem Kolmanovem zemljišču pod Rožnikom. Med večje vrtove bi

smeli še šteti botanični vrt, ki pa zasluži pozornost vendar bolj po svojem značaju kakor velikosti.

Ljubljanski zahod

Ljubljana se je širila na vse strani skoraj nezadržano, a poplava mestnega zidovja se ni mogla razliti na zeleno vznožje Tivolija, tako da tu zelena površina sega najgloblje v mestno središče. Ljubljanski zahod je zaradi tega najlepši. Vabljuje je še tem bolj, ker se blizu ni naselila industrija — izjema je pivovarna Union — tako da svežega zraka ne kvarijo dimi. Železnica, ki loči mesto od Tivolija, je dandanes »naravna« meja med zeleno in nezazidano površino. Vedno se pa še pozna, da je zelena površina od zahoda prejšnje čase, dokler še ni bilo železnice, segala še globlje proti sedanjemu središču. Na zahodni strani Selenburgove ulice so še v prejšnjem stoletju prevladovali vrtovi. Ulice tu niso še tako stare kakor se zdijo. Tudi mlajši rod se še spominja, da je bila Ulica 3. maja bolj zazidana šele po prvi svetovni vojni. Najbrž ne bo zelena površina povsem uničena na vzhodni strani Selenburgove ulice in Gradišča tudi v prihodnosti, vendar, žal, ni enotnost v stavbnih sistemih in marsikje zidajo strnjeno, kjer bi morala kazalo, da bi zidovje obkrožalo vrtovi. Tako nastajajo ob Igriški ulici veliki stavbni bloki in prav tako ni pravega kompromisa na Erjavčevi cesti: na eni strani se vrste same vile, na drugi se pa stiskajo nepretrgano tu in tam večje hiše.

Na tleh Cojzovih vrtov

Nedavno smo opozorili na doganjanja naših zgodovinarjev o Cojzovih vrtovih v Ljubljani ter povedali, kaj je odkril dr. K. Andrejka; veliki Cojzovi vrtovi, ki so zlasti sloveli ob koncu 18. stoletja, so bili na zahodni strani Gradišča. Bili so zelo veliki. Ko jih je Cojz urečil, jih je odprl tudi občinstvu, tako da je bilo tam največje in najlepše ljubljansko sprejemališče. To je bil »Tivolio Ljubljane« ob prehodu 18./19. stoletja. Na Cojzove vrtove nas spominja še nekdanja pristava, dve pritlični poslopji ob Erjavčevi cesti, pri Bahovevi vili. Kraj nekdanjih Cojzovih vrtov zdaj preprežajo ulice in sežidanih je že mnogo hiš, tako da je prvotni značaj povsem izbrisani. Kljub temu je pa ostalo nekaj vrbov ter manjših zelenih površin. Ob posameznih hišah so še vrtovi, n. pr. ob Gregorčičevi ulici. Na oglu Gregorčičeve in Igriške ulice je

večji vrt poklicnega vrtnarja. Na zahodni strani dramskega gledališča ob Igriški ulici je bil v prejšnjem stoletju velik vrt Herzmannskega, ki se je pozneje preselil ob Večno pot.

Kakšen je bil Cojzov vrt

Ziga Cojz je kupil zemljišče z velikim drevoredom, ki je držal vzdolž vsega vrta in se nadaljeval tudi čez Rimsko cesto ob Lepem potu skoraj do Kolesarje, 1. oktobra 1785. od grofa Maksa Leopolda Lamberg. Lamberg je bil tedaj lastnik »Cekinovega« gradu. Cojz je plačal za zemljišče 3187,3 fl. Cojz je zemljišče preuredil v krasen vrt. Vrtnarji so zasadili številna najzlahnejša domača in eksotična drevesa, grmičevje, uredili poti in drevorede, vodomete itd. Vedeti pa moramo, da je bil to prav za prav botanični vrt, kajti brat žige Cojza Karol je bil botanik ter je zbiral eksotične rastline in vrtnaril znanstveno. Iz licitacijskega oglasa l. 1817, ko je bil vrt naprodaj, je razvidno, da je bilo na vrtu zasajenih nad 2500 dreves, med njimi 400 eksotičnih, nad 1000 domačih in 1000 sadnih dreves. Razen tega je bilo še okrog 800 drugih vrtnih rastlin in grmičevja. Na vrtu je bil tudi rastlinjak. Razen tega so vrtnarji gojili rastline v toplih greдах. Menda so imeli tudi drevesnico. Ze iz tega lahko sprevidimo da je bil Cojzov vrt ne le velik, temveč tudi lep ter v resnici ljubljanska posebnost, ki se je z njo mesto lahko ponašalo pred odličnimi gosti. Toda Ljubljana je te lepe nasade kmalu izgubila. Med francoskimi vojnami je Cojz obubožal in leta 1817 je moral prodati vrt. Istega leta 3. oktobra je vrt kupil žitni trgovec Josip Seunig, in sicer za 10.801 fl. Cojz je dal odstraniti samo eksotična drevesa in sicer okrog 400 dreves. Novi lastnik je hotel uporabljati zemljišče sam in meščani so izgubili lepa sprejemališča. Seunig je odpravil vse, kar je služilo javnemu parku in spremenil vrt v travnik in sadovnjak. Od nekdanjih lepot in posebnosti se je ohranila precej dolgo med starimi drevesi agava, ki je bila haje razen agave na Sonetu pri Igu edina na tedanjem Kranjskem. — Po smrti J. Seuniga je vrt podedoval mlajši Seunigov sin Vincenc l. 1848. po njem pa njegove hčerke. L. 1890 je Stavna družba kupila večino zemljišča, in sicer 4 orale in 858 kvadratnih sežnjev, za 29.000 fl. Stavna družba je potem, l. 1891, odprla čez vrt Erjavčevno cesto. Gregorčičeva ulica je bila odprta l. 1898, ko so zidali vladno palačo.

Možje sužnji svojih žen

Čudni običaji plemena Menangkabu na otoku Sumatři

Japonci so naleteli na Sumatři na mnoge primitivne šege in običaje domačega prebivalstva. Zlasti zanimivi so običaji plemena Menangkabu. Možje tega plemena so sužnji svojih žena in nimajo nobenih pravic. Če gre za skupne zadeve in koristi plemena, nimajo možje nobene besede. Omi tudi nimajo nobenega premoženja, ime in premoženje se podeduje izključno v ženskem rodu. Dočim počiva gospodarka doma v senci eksotičnih dreves, mora mož v silni vročini begati od jutra do večera, opravljati vsa dela in skrbeti za dom. Ze poročni obredi kažejo kako klaverno je življenje mož plemena Menangkabu. Mladenci, ki doseže za ženitev primerno starost, se mora ukloniti volji in odločitvi svoje matere, ki ga kratkotalo oženi z dekletom, izbranim po njeni volji in okusu. Sin nima pri tem prav nobene besede. Od doma dobi skromno doto in s tem je vse opravljeno. Pač pa dobi ženinova rodbina od nevestine matere bogata darila, denar, bisere in slonovo kost.

Poročne svečanosti v čast neveste trajajo več dni. V dragoceni poročni obleki in vsa v nakitu predstavlja nevesta ponos in bogastvo svoje hiše, ženin pa sedi ta čas tiho na svoji slamnati v hiši svoje matere in misli težke misli o svoji bodočnosti, ki ga čaka v novem domu. Poročni obredi trajajo navadno šest dni. Zvečer šestega dne gredo po ženina. Če je sin bogate matere, ga odnese štirje možje na nosilnici iz matrine hiše v nevestino hišo. Ze od začetka zavzema mož v novem domu podrejen položaj. Dočim stanuje žena s svoji v najlepšem prostoru, odkažejo možu tesno izbo, kjer pričakuje, da ga počasti žena s svojim obiskom. Sam si niti jedi ne sme vzeti, temveč mora čakati, da mu jo odmeri žena.

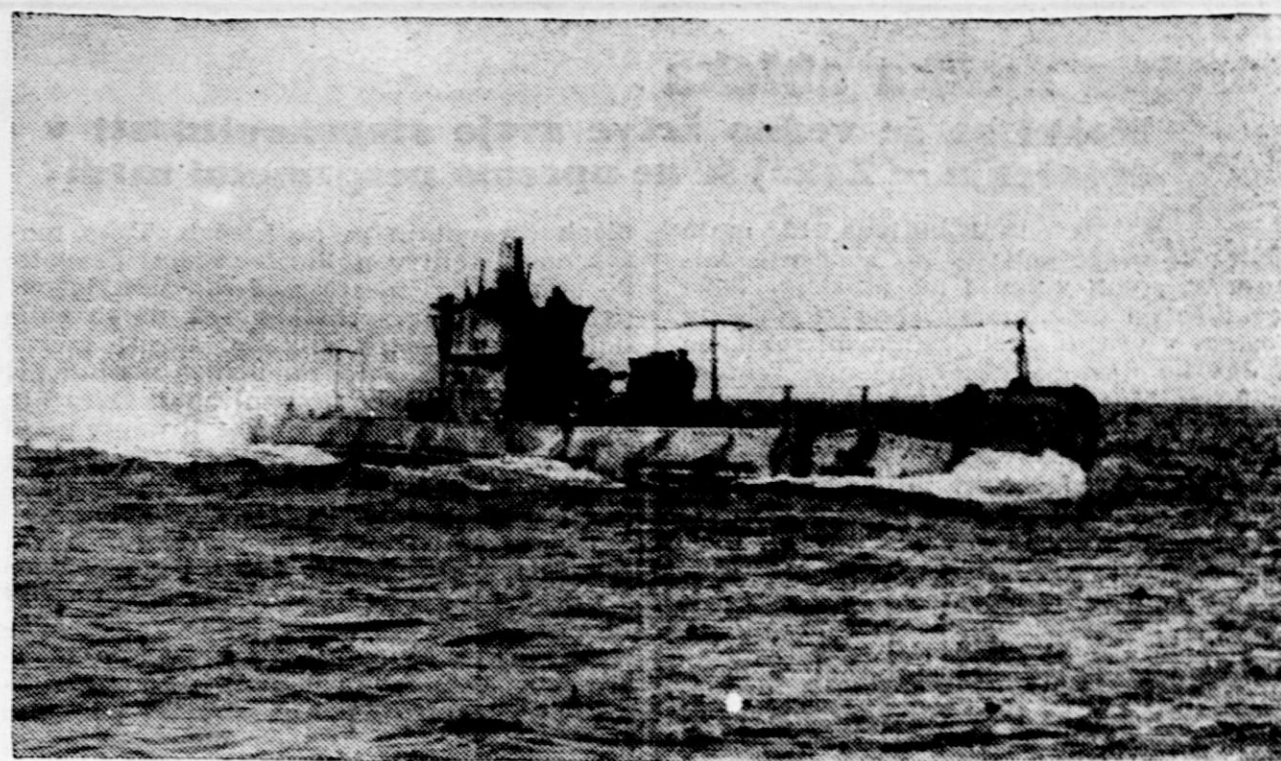
Pravico do ločitve ima samo žena. Toda redko se pripeti, da bi se žena ločila, ker noče izgubiti zanesljive delovne moči. Saj itak lahko počne z možem kar hoče. Namesto, da bi poslala moža nazaj k njegovi materi, ga raje zamenja za drugega. Pogosto si sosedje može kar medsebojno

izposojajo, da si slajšajo življenje. Edina ugodnost, ki jo ima mož je ta, da je navadno poročen s tremi ali štirimi ženami tako da ni izročen na milost in nemilost samo eni. Tako roma od ene gospodarice do druge. Star običaj zahteva, da ostane pri vsaki približno mesec dni. Mož plemena Menangkabu bi torej lahko primerjali s troji, samo da jim žene, potem ko so opravili svoje delo, vsaj ne kratijo pravice do življenja.

Karlova univerza v Pragi

Nemška Karlova univerza v Pragi, najstarejša nemška univerza vobče, se je med sedanjo vojno lepo razvila. Posebno velik napredek se pa kaže pri nemški tehniški visoki šoli. Oba učna zavoda sta bila v pogledu uprave in učnega načrta izenačena z drugimi visokimi šolami v Nemčiji. Največje izpremembe so nastale na pravni in državnoznanstveni fakulteti po odprtvi gospodarske znanstvene študijske letnika v letu 1939. Juridične študije so se izpremenile v toliko, da se državni izpiti ne vrše več na fakulteti, temveč v izpitnih uradih višjega deželnega sodišča v Pragi in Litoměřcih. Za promocijo sta potrebna zdaj disertacija in poseben rigoroz. Juridična fakulteta ima zdaj 316 slušateljev in je po njih številu ena najmočnejših v Nemčiji.

Medicinska fakulteta je bila tudi preurejena in izpopolnjena. Doblila je več novih posvetovalnih moči za vojaške zadeve. Na filozofski fakulteti se je povečalo število rednih profesorjev od 31 na 39. Ta fakulteta je dobila dve novi stolici, in sicer eno za novorstvo, drugo pa za slovanščino narodopis. Na nemški tehniški visoki šoli sta bili združeni fakulteti za agrikulturno in gradbeno inženirstvo v novo fakulteto za stavbarstvo, ki ima strokovne oddelke za arhitekturo, gradbeno inženirstvo in meroznanstvo.



Italijanska podmornica se vrača v svoje oporišče po uspešnih akcijah na Atlantiku

Japonci so varčni

Japonci so zelo varčni. Japonski finančni minister je te dni uradno objavil, da je prekoračila narodna varčevalna akcija za leto 1942-43. prvotno določen znesek 23 milijard jen za 457 milijonov. Ta rekord je povečal celokupno narodno varčevalno akcijo od začetka vojne proti Kitajski na 69.829.000.000 jen.

Nemška predavanja v Španiji

Na povabilo španske vlade je poslan nürnberški župan ravnatelj mesta galerij in umetnostnih zbirk dr. Lutzja v Španijo, kjer je predaval o Madridu in Barceloni. V Madridu je predaval v arheološkem muzeju, v nemško kulturnih zavodih ter v okviru nemške kulturne ure. V Barceloni je pa predaval samo v okviru nemške kulturne ure. Njegova predavanja so obravnavala razna vprašanja nemške kulturne zgodovine.

Gospodarska obnova Grčije

Gospodarska obnova Grčije pod vodstvom italijanskega pooblaščenca za gospodarstvo d'Augustina in nemškega Neubacherja je v dobi 25 mesecev lepo napredovala. Najprej je bila zagotovljena prehrana prebivalstva. Posrečilo se je tudi znižati cene, omejiti bančne kredite ter znižati tečaj zlate, deviz in vrednostnih papirjev približno za 55%. Grško kmetijstvo si zdaj prizadeva intenzivnejše obdelati zemljo ter zagotoviti tako prehrano prebivalstva brez podpore od zunaj. Dolej neobdelana rodovitna zemlja je bila izročena kmetom v obdelavo brez kakršne koli odškodnine.

Križanka št. 71

Besede pomenijo: Vodoravno: 1. del oblacila, 8. živalim nadležna žuželka, 9. krojaška potrebščina (množina), 11. oboževalec, mož v službi domovine, 13. neumen, 14. lepega vedenja, 16. toda, vendar (italij.) 17. raztrga-

1	2	3	4	5	6	7	
8					9		10
11				12		13	
14					15		16
		17				18	
19	20			21		22	
23			24	25			
26		27			28		
29			30	31		32	33
34				35	36		
			37	38			
39			40			41	
42		43			44		
		45			46		
47				48			
		49					

nec, človek slabega slovesa, 19. jezero v Aziji, 21. vrednost v denarju, 23. grška črka, 24. vrsta blaga, 26. označba, naziv, 28. srebro, 29. izdelki iz dragih kamnov in kovin, 32. pesem, 34. država v Zadnji Indiji, 35. barva igralnih kart, 37. pariški kriminalni tip, 39. medmet, 40. glet, 13. vodoravno, 41. oblika pomožnega glagola, 42. pristanišče na zapadni afriški obali, 43. bivališče, hiša, v kateri stanujemo, 45. zemljepisni pojem, 46. obrtnik (množina), 47. bližnji sorodnik, 48. plenica, obveza, 49. kuhinjska posoda.

Navpično: 1. reforma, uvedba novih običajev, 2. skromen prispevek, 3. pisava, 4. otok v Donavi pod Beogradom, 5. veznik, 6. koster, 7. najmanjši del snovi, 10. državljani azijske države, 12. del strehe; vzrok smrti, 15. molčeca, brez daru govora, 20. evropska država, 22. afriška reka, 25. švicarski narodni junak (fon.), 27. žensko ime, 30. izhlapitev, 31. mitološki letalec, 33. neuspeh, poraz, 36. srečanje, 38. vrtnina, 39. začasna odgoditev, 41. ptica, 43. goreča grmada, 44. mladenka, delica (množina), 46. del sobe, 48. predlog.

REŠITEV KRIŽANKE ŠT. 70

Vodoravno: 1. plavalec, 8. gad, 11. poraz, 15. redar, 16. rešilec, 19. el, 20. oda, 21. ab, 23. Nibelunzi, 24. mogočen, 27. jok, 28. (Ivan) Tavčar, 29. As, 31. soja, 32. Ita, 34. ea, 36. Emi, 37. jesen, 39. eta, 40. trgovec, 42. alibi, 43. Stična, 45. Ivana, 46. leja, 47. kitice, 49. Itaka, 50. brkat, 51. zaseka.

Navpično: 1. prodajati, 2. led, 3. Adam, 4. Va, 5. Aragonija, 6. Er, 7. cene, 8. gib, 9. aleja, 10. delo, 12. Olga, 13. al, 14. zlatica, 17. šinit, 18. cukar, 22. boji, 25. osebek, 26. ča, 28. imenik, 30. sel, 33. tačka, 35. Agica, 36. Eva, 38. sila, 39. eter, 40. tat, 41. oves, 44. nit, 48. ir.

GEORGES OHNET

PRODAJALEC STRUPOV

ROMAN

Vse te zelo resne očitke, ki jih je bil pripravil med potjo, je torej odložil za drugo priliko. Vprašujoče je pogledal svojega sina in zdelo se mu je, da je Kristijan bled in potr. Med večerjo se je govorilo le malo. Po večerji sta si oče in sin prižgala cigari, ob devetih je Kristijan mirno odšel, Vernier in Genevieve sta ostala sama — napočil je bil trenutek pojasnil.

Z odličnimi besedami in živahno je Genevieve naslikala tasto sliko svojega življenja v zadnjih šestih mesecih in vse delo, ki ga je bila opravila, da bi rešila Kristijana. Pravila je, da je bila že prepričana, da je dosegla svoj cilj, ko je usodni nastop Etienne Dharilevove zopet vse pokvaril. Kristijana so bili za hip prevzeli spomini na prejšnje življenje in zagrešil je nepravdnost, da se je sestal s to žensko. In ta napaka ga je zapeljala v najgroš razuzdanost. Položaj je bil zdaj mnogo resnejši kakor kadarkoli. Bivša Kristijanova ljubica je bila samo tri milje od Gournevilla in posledica tega je bila

obnovitev njunega razmerja z so nevarnostjo, grožnjo Kristijanu od grofa Steingela in tudi z nevarnostjo, da se bo brez upa na rešitev znova pogreznil v svoje prejšnje grešno življenje.

Nobenega dvoma ni, da Etienne ne bo opustila svojega boja. Še tako trdni Kristijanovi sklepi in še tako dobri nameni so zaman, dokler bo imela ta ženska dovolj moči, da bo sproti vse uničila. Minila sta komaj dva dneva od njenega usodnega prihoda v grad Dammarije in že si je upala priti naravnost v Gournevilla v želji, da bi zopet videla Kristijana. Istega dopoldneva je prišel sluga grofa Steingela s pismom, ki mu ga je Genevieve izrgala iz rok. Ni ga odprla, pač je pa sklenila, da ga ne bo izročila svojemu možu. Dali pa bo vedno tako srečna, da bo mogla pravčasno preprečiti njuno dopisovanje in dala bi Kristijan vedno premagoval izkušnje, da bi ne odšel sam v Dammarije. Ta ženska ima velik vpliv nanj. In če ne pojde tja sam, dali ne pride Etienne prejšnji ali slej k njemu na dom? Povsod same nevarnosti, povsod same težkoče, pa naj se je ozrla Genevieve kamor koli. Zato je poklicala svojega tasta, čeprav je dobro vedela, da ga bo s tem zopet vznemirila. Ne, ne misli, da bi se mogla sama brez njegovega nasveta odločiti za odlično borbo z Etienne Dharilevovo. Njene življenjske izkušnje so prepričale, da bi mogla brez vodnika tvegati tak boj. A kdo bi jo mogel po tako strmi poti voditi varneje od Verniera, o katerem ve, kako spretno in odlično zna urejevati svoje zadeve? Saj imata skupni cilj. Imata skupne interese in zato je potrebno, da se skueno tudi borita in skupno zmagata. Trdno

je bila sklenila kljubovati vsemu, saj vendar zahteva, da odobri njen sklep in jo v njem podpira.

Vernier je poslušal to njeno pripovedovanje najprej mračnega obraza in z izrazom duševne potrnosti, pozneje, ko se je nadaljevalo njeno razlaganje, je pa postal bolj pozoren. Ni se znal odločiti molče in svojih vtisov ni znal prikriti. In vedno se je rad podprejal notranjim občutkom, pa naj je šlo za jazo ali radost. Poslušal je Genevieve do konca, potem je pa bruhnil iz sebe svoje pritožbe in očitke proti Etienne Dharilevi. Njegov trgovski duh se je upiral misli, da bi se pogajal s to žensko, ki ji je bil dal toliko denarja, da bi se je odkrižal in ki mu je navzlic temu še vedno delala preglavice.

— Ta deklina... saj sem ji plačal... kaj torej še hoče od nas? Pa menda vendar ne misli, da ji bom dovolil do smrti izkoriščati tega bedaka Kristijana? Sam Bog ve, koliko me je že stala ta ženska. In še ji ni dovolj. Ta bedak se pa neprestano vrača k nji. Mar je moj sin neumna žival? Kaj neki ga tako vleče k temu podlemu bitju? Saj jo dobro pozna in ve, da ne more ničesar pričakovati od nje. Ne, nikoli nisem mogel razumeti, kakšen vpliv imajo prav za prav take ženske na bedaste moške. Hvala bogu, jaz sam nisem naletel na nobeno tako izgubljeno, a če bi bil, bi se bil pač znal odkrižati. Kristijan pa, ki ima vsega v izobilju, žrtvuje svojo srečo in blagostanje takimi deklini, ki jo lahko kupi v Parizu vsak, kdor ima za to dovolj denarja.

Razburjal se je ob lastnem glasu, razjezil se je in udaril s pestjo po mizi.

— Toda tega mora biti konec! Nihče ne bo bril norcev iz mene, sam poiščem tega človeka, ki pri njem ta deklina živi, pogovorim se z njim in pripravim ga do tega, da jo bo prisilil pustiti nas pri miru.

Genevieve, ki ga je doslej molče poslušala, ga je zdaj prekinila:

— Kaj pa, če se bo ta človek osvetil Kristijanu in ga ubil?

— Mar bi bila to tako strašna nesreča? — je vzkliknil oče, zaslepljen po svoji grozni iskrenosti. Pri teh strašnih besedah sta se spogledala in tega trdega, vendar pa logičnega zaključka si nista upala komentirati. Genevieve je končno prekinila tišino z mirni besedami:

— Ne dovolite, da bi vas pravična jeza zapeljala v to, česar ni in ne sme biti v vaših mislih... Vaš sin se je hudo pregrešil, nakopal je nam mnogo zla, toda sari ni odgovoren za svoje grehe...

Po teh besedah je Vernier že povsem izgubil ravnotežje. Prebledel je in odgovoril s hropečim glasom:

— Mar mi hočete očitati, kakor ta stari Augagne, da izdelujem likerje, ki jih ta norec pije? Mar tudi vi trdite, da je njegova ostrudna strast kazni, ki mi jo je namenila usoda zato, ker razžirjam po vsem svetu svoj strup? Kaj mislite, da vlevata npravnost in pravičnost, da bi bil v svojem sinu kaznovan za pogubo vseh tistih nesrečnih otrok, ki se zastrupljajo po vsem svetu?